

ทักษะทางสังคมในนวนิยายไทยสมัยรัชกาลที่ 7

นางสาวเอมอร นิรัญราช

003076

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

หน่วยวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2521

11625482k

SOCIAL CONCEPTS IN THE THAI NOVELS
IN THE REIGN OF KING PRAJADHIBOK

Miss Aim-Orn Niranraj

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Section of Comparative Literature

Graduate School

Chulalongkorn University

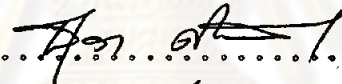
1978

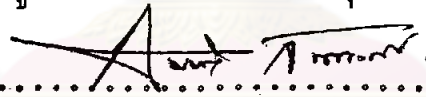
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ทศนะทางสังคมในนวนิยายไทยสมัยรัชกาลที่ 7
โดย นางสาว เอมอร นิธิราษฎร์
หน่วยวิชา วรรณคดีเปรียบเทียบ
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์นิตยา มาสะวิสุทธิ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ จันทร์วงศ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

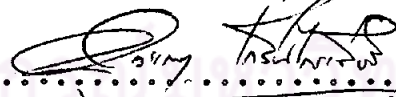
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประคิษฐ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชา ศาสตร์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ จันทร์วงศ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์นิตยา มาสะวิสุทธิ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวรรณา เกรียงไกรเพชร)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ทักษะทางสังคมในนวนิยายไทยสมัยรัชกาลที่ 7
ชื่อนิสิต นางสาว เอมอร นิธิฐราช
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ นิตยา มาสะวิสุทธิ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ จันทร์วงศ์
หน่วยวิชา วรรณคดีเปรียบเทียบ
ปีการศึกษา 2521.

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งวิเคราะห์ทักษะทางสังคมที่แสดงอยู่ในนวนิยายไทยสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำเนินการวิจัยโดยศึกษาประเด็นทักษะทางสังคมและกลวิธีการประพันธ์โดยละเอียดดังนี้ คือ

ในขั้นแรก เป็นการศึกษาสภาพสังคมและบทบาทของนวนิยายไทยในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยศึกษาความเคลื่อนไหวทั้งทางสภาพสังคมและทางวรรณกรรมตั้งแต่สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นจนถึงสมัยดังกล่าว จากการศึกษาพบว่าลักษณะการประพันธ์วรรณกรรมทางด้านรูปแบบและเนื้อหามีความเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยเฉพาะการแตงนวนิยายที่เพิ่งเกิดขึ้นและเป็นที่แพร่หลาย มีลักษณะที่สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางการศึกษาและทางความคิดของคนในสังคม โดยเฉพาะกลุ่มคนชั้นกลางและคนชั้นสูงรุ่นใหม่ ขั้นที่สอง เป็นการวิเคราะห์ทักษะทางสังคมในนวนิยาย ทำให้พบประเด็นทักษะทางสังคม 5 ประการ คือ ทักษะต่อวิถีชีวิต ความเชื่อ และค่านิยมในสังคมนิยมเจ้าขุนมูลนาย ทักษะที่แสดงถึงการเติบโตของชนชั้นกลาง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพบ้านเมืองและความเปลี่ยนแปลงของสังคม ทักษะเกี่ยวกับการศึกษาและชนบประเพณี และทักษะเกี่ยวกับสตรี ทักษะประเด็นต่าง ๆ นี้ ประกอบด้วยการแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์สังคมเป็นส่วนใหญ่ ท้ายที่สุดเป็นการวิเคราะห์วิธีการของนวนิยายที่ใช้ในการแสดงทักษะทางสังคม พบว่ามี การแสดงทักษะที่แตกต่างกันเป็น 3 ระดับ ในด้านความสำนึกทางสังคม คือ ระดับสะท้อนสภาพสังคม ระดับวิพากษ์วิจารณ์ และระดับเสนอความคิดสร้างสรรค์ หลังจากวิเคราะห์ทุกวิถีที่ใช้ในการแสดงทักษะตามระดับต่าง ๆ แล้ว พบว่า กลวิธีที่ใช้ในการแสดงทักษะระดับวิพากษ์วิจารณ์

สังคม เป็นกลวิธีที่ซับซ้อนและมีผลทางการพัฒนาวิถีการประพันธ์นวนิยายมากที่สุด

การศึกษาวิจัยนี้ ทำให้พบว่าวรรณกรรมในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ปรากฏในรูปของนวนิยายมีการพัฒนาทางเนื้อหาและรูปแบบที่สอดคล้องกับความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม และการแสวงหาที่เป็นทิศทางสังคม มีผลให้เกิดการไขว่คว้าที่สอดคล้องกับการแสดงทัศนะซึ่งนับ เป็นผลต่อการพัฒนาวิถีการประพันธ์นวนิยายของไทยในระยะแรก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A

Thesis Title Social Concepts in the Thai Novels
 in the Reign of King Prajadhipok

Name Miss Aim-orn Niranraj

Thesis Advisor Mrs. Nitaya Masavisut
 Assistant Professor Sombat Chantornvong, Ph.D.

Section Comparative Literature

Academic Year 1978

ABSTRACT

The aim of this thesis is to analyse the social concepts in the Thai novels in the reign of King Prajadhipok. The research is carried out through a detailed study of social concepts and writing techniques as follows :

Firstly, a study of the social conditions and the role of the Thai novels in the reign of King Prajadhipok is carried out covering both social and literary movements from the beginning of the Ratanakosindr Period up to the reign of King Prajadhipok. It is found that both forms and contents of the literary works changed in accordance with social changes. A number of novels, which had recently appeared and become popular, possessed characteristics corresponding with the progress of thoughts and education of the middle-class and the new high class people of the time.

The second step is an analysis of the social concepts expressed in the novels. Five concepts are found, namely,

concepts towards ways of life, beliefs and values in the aristocratic society; concepts reflecting the growth of the middle class; opinions about social conditions and social changes; concepts towards education and custom; and concepts about women. These concepts are found largely in the form of social criticism.

The last step is the analysis of novelistic methods used in expressing those social concepts. It is found that the concepts are expressed at three levels of social awareness, namely, expression of social awareness, expression of social criticism and presentation of constructive thinking..It is found that the method used in expressing social criticism is the most complicated and is most effective in developing techniques of novel writing.

From this research, it is found that, in the reign of King Prajadhipok, literary works in the form of novel developed both in form and content in accordance with the social movement of the time. The research also shows that the need of effective means to express social concepts resulted in the use of some techniques, which in turn promoted the techniques of the Thai novel writing at its initiative period.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กติกกรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยความร่วมมือและความช่วยเหลือจากหลายท่าน ผู้เขียนใคร่ขอแสดงความขอบคุณไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอขอบคุณ ผศ.ดร.สมบัติ จันทรวงศ์ และอาจารย์นิตยา นฤตะวิสุทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่าน และขอขอบคุณ ผศ.ดร.สุชา ศาสตร์ และ ผศ.สุวรรณา เกรียงไกรเพชร ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเขียนและปรับปรุง วิทยานิพนธ์

ในการค้นคว้าและเสาะหาวิทยานิพนธ์สมัยรัชกาลที่ 7 ผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากคุณชาติ เอี่ยมกระสินธุ์ คุณธรรมบุญ เรืองศิลป์ และคุณสุชาติ สวัสดิ์ศรี จึงขอแสดงความขอบคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ อาจารย์พัฒนาพงศ์ ประคัลภ์พงศ์ และอาจารย์ณมิตร สอดสุข ผู้แนะนำเกี่ยวกับการค้นคว้าข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์และรัฐศาสตร์ นางสาวลักษณะพิไล จิรโกศากุล ผู้ช่วยเหลืออำนวยความสะดวก ในการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ และอาจารย์ราตรี วาณิชลักษณ์ ผู้เอาใจใส่ ช่วยให้ทราบ ทิศเห็นและข้อวิจารณ์เกี่ยวกับสำนวนภาษา ในระหว่างการเขียนวิทยานิพนธ์

ผู้เขียนระลึกในน้ำใจของ สมกวีและวิภา วัฒมวังตะ สุมิตรรา ศรสงคราม คาราวรรณ เก่นอุคม กรรณิกา จรรย์แสง และวัฑฒิ เฒ่าเหลือทอง เพื่อน ๆ ผู้ให้ความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด เป็นทั้งกำลังใจ กำลังกาย และกำลังความคิด จนกระทั่ง วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความสำคัญของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์และสมมุติฐานในการศึกษา	2
ขอบเขตและวิธีการศึกษาวิจัย	2
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัย.....	4
2. สภาพสังคมและบทบาทของนวนิยายไทยสมัยรัชกาลที่ 7	6
ความเคลื่อนไหวของสภาพสังคมตั้งแต่ต้นรัตนโกสินทร์ถึงสมัยรัชกาลที่ 7	6
ความเคลื่อนไหวของวรรณกรรมและบทบาทของนวนิยายไทยในสมัย รัชกาลที่ 7	18
3. ทิศนะทางสังคมในนวนิยายไทยสมัยรัชกาลที่ 7	37
ทิศนะต่อวิถีชีวิต ความเชื่อ และค่านิยมในสังคมนายเจ้าขุนมูลนาย.....	38
ทิศนะที่แสดงถึงการ เติบโตของชนชั้นกลาง	64
ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพบ้านเมืองและความเปลี่ยนแปลงของสังคม.....	72
ทิศนะ เกี่ยวกับการศึกษาและชนบประเพณี.....	81
ทิศนะ เกี่ยวกับสตรี	97
4. วิธีการของนวนิยายไทยที่แสดงทิศนะทางสังคมระหว่างพ.ศ.2468-2477	110
กลวิธีที่ใช้ในการแสดงความสำนึกทางสังคมระดับแรก.....	111
กลวิธีที่ใช้ในการแสดงความสำนึกทางสังคมระดับที่สอง.....	121
กลวิธีที่ใช้ในการแสดงความสำนึกทางสังคมระดับที่สาม.....	132
5. บทสรุป	137
บรรณานุกรม	141
ประวัติผู้เขียน	147

